

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18400/2023
10.08.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весна Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Бегенишић, адвокат из ..., против туженог мал. ББ из ..., чији је законски заступник мајка ВВ, а пуномоћник Наташа Стојановић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/22 од 09.02.2022. године, у седници већа одржаној 10.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/22 од 09.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 32/22 од 09.02.2022. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П2 419/20 од 22.09.2021. године, којом је усвојен тужбени захтев, измењена обавеза издржавања одређена пресудом Општинског суда у Инђији П број 384/08 од 15.12.2008. године, преиначена пресудом Округног суда у Сремској Митровици Гж 794/09 од 05.05.2009. године и обавезан тужени, овде тужилац АА да на име свог доприноса за издржавање мал. ББ из ... плаћа месечно износ од 2.000,00 динара, почев од 22.08.2018. године као дана подношења тужбе па убудуће сваког 01. до 10. у месецу за текући месец, док за то буду постојали законски разлози или се прилике не промене, на рачун мајке и законске заступнице мал. детета ВВ из ... и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005...6/2015), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Општинског суда у Инђији П број 384/08 од 15.12.2008. године, преинечаном пресудом Окружног суда у Сремској Митровици Гж 794/09 од 05.05.2009. године, након развода родитеља, мал. тужени је поверен мајци на самостално вршење родитељског права, док је тужилац обавезан да на име свог дела доприноса у издржавању мал. туженог месечно плаћа износ од 4.000,00 динара, почев од 09.04.2008. па убудуће. У то време тужилац је имао ... године, а сада има ... година и завршио је ... школу, па су се његове потребе повећале и утврђене су на износ од 20.000,00 динара, а односе се на задовољење потреба за исхраном, одржавањем хигијене, одевањем, школовањем и покривање дела режијских трошкова домаћинства у којем живи са мајком и њеним ванбрачним партнером. Мајка мал. туженог остварује социјалну помоћ у месечном износу од 8.300,00 динара и дечији додатак у месечном износу од 3.400,00 динара.

Тужилац има ... године, инвалид је ... категорије и корисник инвалидске пензије од 24.10.2009. године која актуелно износи око 11.000,00 динара месечно. Има тешке дегенеративне промене кичменог стуба и већих зглобова, рамена, кукова и колена. Промене кичменог стуба су прогресивне, узрокују дуготрајне болове и смањену покретљивост, немогућност манипулисања теретом тежим од пар килограма, дуже стајање, седење и заузимање природних положаја тела. Код тужиоца су присутне и промене у психичкој сфери у виду анксиозности и психосоматизације и депресије, а последњих година и прогресивни знаци органског пропадања можданих функција са падом когнитивне ефикасности пажње, концентрације и памћења. За лекове месечно издваја око 5.000,00 до 6.000,00 динара. Правноснажно је осуђен за кривично дело недавање издржавања, а кућа у којој је живео је продата у поступку принудне наплате алиментационог потраживања. Сада живи у ... који није његово власништво, у једној просторији коју је направио уз помоћ пријатеља који му дају и храну. Гардеробу узима из контејнера. У јавној евиденцији непокретности је уписан као сувласник са 20/140 делова на кат. парцели број ..., површине 1364м², њива 7. класе уписаној у ЛН број ... К.О. ..., са 5/25 делова на кат. парцели .../..., површине 4412м² воћњак 4. класе, уписаној у ЛН број ... К.О. ..., са 21/72 делова на кат. парцели ..., површине 8467м² пашњак 7. класе, уписаној у ЛН број ... К.О. ... и са 20/140 делова на кат. парцели ..., површине 10381м² шума 5. класе, уписаној у ЛН број ... К.О. Ову имовину у Општини ... је наследио и не користи је.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применом материјалног права из чл. 164. Породичног закона оценили да су испуњени услови за измену висине издржавања.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Према члану 73. Породичног закона родитељи имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним овим законом, а према члану 154. став 1. тог закона малолетно дете има право на издржавање од оба родитеља. Чланом 160. став 1. истог закона прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми

издржавања. Потребне повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.). Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.). Минимална сума издржавања представља суму коју као накнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (став 4.).

Према члану 164. истог Закона висина издржавања може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Престанак издржавања регулисан је одредбама члана 167. Породичног закона, тако што је прописано да издржавање престаје када истекне време трајања издржавања и смрћу повериоца и дужника издржавања, што овде није случај, да издржавање може да престане када поверилац издржавања стекне довољно средстава за издржавање, осим ако поверилац издржавања није малолетно дете, као и када дужник издржавања изгуби могућност за давање издржавања или давање издржавања постане за њега очигледно неправично, осим ако поверилац издржавања није малолетно дете.

С обзиром да је у конкретном случају поверилац издржавања малолетно дете, то је правилан закључак нижестепених судова да губитак могућности дужника издржавања за давање издржавања или да је за дужника издржавања давање издржавања постало за њега очигледно неправично, не може бити законски основ за престанак обавезе тужиоца, као дужника издржавања, према малолетном детету. У таквој ситуацији, након утврђења повећаних потреба мал. детета у односу на раније донету пресуду за издржавање, објективних могућности тужиоца да учествује у издржавању мал. детета, као и могућности мајке детета применом одредби члана 160. Породичног закона, правилно су нижестепени судови оценили да су се због погоршања здравственог стања тужиоца у протеклом периоду, услова у којима живи, прихода које остварује и расхода које месечно има на куповину лекова, стекли услови за измену висине издржавања односно за снижење обавезе тужиоца као дужника издржавања мал. детета са 4.000,00 динара на износ од 2.000,00 динара, јер тужилац није у могућности да доприноси издржавању мал. детета у износу вишем од износа одређеног побијаном пресудом.

По оцени Врховног суда, удовољење захтеву у мањем износу од досуђеног не би било у складу са критеријумима прописаним Породичним законом, према ком се приликом одређивања висине издржавања води рачуна и о минималној суми издржавања, коју као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, те да је тужилац побијаном пресудом обавезан на плаћање 2.000,00 динара, који износ је далеко нижи од законског минимума. Притом је правилно другостепени суд оценио да је законска обавеза родитеља да обезбеде приходе за задовољење потреба мал.детета ангажовањем свих могућих капацитета, а да тужилац који је нарушеног здравственог стања и који услед тога не може да обрађује непокретности које поседује у Општини ..., има могућност да увећа приходе које остварује од те имовине на тај начин што би потраживао накнаду за коришћење од лица која ту имовину користе, а спрам висине његовог сувласничког удела. Поред наведеног, тужилац може да поднесе захтев

надлежном органу ради оцене испуњености услова за остваривање права на социјалну помоћ.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић